

Asia: VN/23654/2021

Luonnos hallituksen esityksestä eduskunnalle arkistolain ja Kansallisarkistosta annetun lain muuttamisesta/Regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändring av arkivlagen och lagen om Riksarkivet

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Etelä-Karjalan liiton näkemys on, että arkistolain uudistaminen on tarpeellista etenkin sähköisen arkistointipalvelun käytön laajentamiseksi sekä arkistolain yhteensovittamiseksi julkisuuslain, tietosuojasäännösten ja tiedonhallintalain kanssa. Hallituksen esitysluonnokseen jää kuitenkin vielä selkeyttämistarpeita ja arkistotoimea ohjaavan lainsäädännön soveltamiseksi käytännössä tarvittaneen vielä lisäohjeistusta perehdyttämistä arkistotoimen tehtäviä hoitaville.

Keskeisistä ehdotuksista etenkin sähköisen arkistointipalvelun tarjoaminen muillekin kuin valtionhallinnon organisaatioille on erittäin tervetullut. Monen eri arkistotoimijan arkistoitu asiakirjallinen tieto on järkevämpää koota yhteen palveluun.

Hallituksen esityksessä korostettu asiakirjan elinkaariajattelu muodostaa selkeän eron nykyiseen arkistolain säilytys- ja arkistointikäsitteeseen. Pysyvän säilyttämisen käsitteestä luovutaan (vaikka sitä käytetään muualla lainsäädännössä) ja arkistoinnin käsite saa uudenlaista merkitystä. Kaikilta osin muutos ei selkeytä tiedonhallintayksikön toimintatapoja tietoaaineistojen hallinnassa. Maakuntien liitoissa pysyvästi säilytettävät asiakirjat ovat olleet käytännössä arkistoitavia. Jatkossa osa asiakirjoista säilytettäisiin mahdollisesti pysyvästi tiedonhallintayksikössä eikä niitä siirrettäisi Kansallisarkistoon. Esityksestä ei käy suoraan ilmi, olisiko lähtökohtaisesti nykyisten seulontapäätösten mukaisillekin asiakirjoille aina määriteltävä säilytysaika, jonka jälkeen ne olisivat joko pysyvästi säilytettäviä, arkistoitavia tai tuhattavia. Tämä edellyttää asianhallintajärjestelmiin sen, että kaikille pysyvästi säilytettävällekin asiakirjoille olisi lisättävä säilytysaika ja metatieto arkistoinnista. Toisaalta jatkossa voisi olla mahdollista siirtää myös pysyvästi säilytettävää aineistoa Kansallisarkistolle. Olisikin selkeämpää, että ainakin maakuntien liittojen pysyvästi säilytettävät asiakirjat olisivat myös suoraan arkistoitavia asiakirjoja, kun niiden henkilötietoluonne on asianmukaisesti otettu huomioon asiakirjojen metatiedoissa.

Pykäläkohtaiset kommentit:

1 a §

Käsittääkö saatavuus-termi myös saavutettavuuden ja käytettävyyden? 2a ja 11 §:ssä käytettävyys mainittu erikseen.

2 a §

Käsitelmäärittelyistä huolimatta jää vielä selkeyttämistarvetta.

Arkistometatiedot-termi antaa ymmärtää, että olisi olemassa erikseen arkistointia varten kerättäviä asiakirjojen metatietoja. Arkistotoimijan näkökulmasta on huolestuttavaa, jos jo nyt kerättävien metatietojen lisäksi asiakirjoille olisi annettava muitakin metatietoja arkistoon siirron yhteydessä. Tässä kohdassa voisi käyttää pelkästään metatieto-termiä.

Arkistotoimija-termi on sidottu tiedonhallintayksikköön. Voiko tiedonhallintayksikössä olla useampia arkistotoimijoita, vastaavasti kuin esim. nykyisin kuntien eri toimialojen arkistonmuodostajat?

7 §

Arkistotoimi sisältää määrittelyn mukaan myös arkistoinnin, joten arkistointia ei tarvitse erikseen mainita pykälätekstissä.

8 § 2 mom.

Arkistotoimen tehtävät sisältävät myös arkistoinnin, joten arkistointia ei tarvitse erikseen mainita pykälätekstissä.

8 § 3 mom.

Arkistotoimijoille tulisi olla mahdollista hakea päätös arkistoitavista asiakirjoista yhteisesti tai Kansallisarkisto voisi antaa päätöksen yhteisesti samantyyppisiä asiakirjoja säilyttävälle arkistotoimijoille.

9 § pykälän perusteluissa voisi ottaa kantaa siihen, mikä on riittävä asiantuntemus ja koulutus arkistotoimen tehtäviin.

10 §

Arkistotoimi sisältää arkistoinnin, joten arkistointia ei tarvitse erikseen mainita pykälätekstissä.

Luku 4 otsikossa "Asiakirjojen laatiminen" on jotensakin harhaanjohtava sanamuoto tässä yhteydessä.

Kansallisarkistosta annetun lain muuttamisesta Etelä-Karjalan liitolla ei ole lausuttavaa.

Sikanen Satu
Etelä-Karjalan liitto

Kaskinen Susanna
Etelä-Karjalan liitto